

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3126/2017. (V. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 70. § (7) bekezdése, valamint a Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.641/2015/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2016. augusztus 29-én jogi képviselővel (dr. Kozma Zoltán; 4028 Debrecen, Kardos u. 26.) eljárva, a Nyíregyházi Járásbíróság útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amit az Alkotmánybíróság főtítkárnak felhívására 2016. november 29-én kiegészített.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 70. § (7) bekezdése, valamint a Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.641/2015/6. számú ítélete és az annak alapjául szolgáló Nyíregyházi Járásbíróság 11.B.1310/2013/60. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] 1.1. A Nyíregyházi Járásbíróság az indítványozót csődbűncselekmény büntetében és adócsalás büntetében bűnösnek mondta ki, ezért halmazati büntetésül egy év tíz hónap börtönbüntetésre ítélte, amelynek végrehajtását négy év próbaidőre felfüggesztette. Valamint négy év gazdálkodó szervezet vezetésétől eltiltás büntetésre ítélte.
- [4] A Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, az indítványozó terhére megállapított bűncselekményeket csődbűncselekmény büntetéknek és költségvetési csalás büntetéknek minősítette, és a gazdálkodó szervezet vezetése foglalkozástól eltiltást öt évre súlyosította. A börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátásról rendelkezett akként, hogy a büntetés kétharmad részének letöltését követő naptól bocsátható feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [5] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való joga, illetve a XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslat-hoz való joga sérelmére hivatkozva.
- [6] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy a Nyíregyházi Törvényszék úgy hozta meg a 2 Bf.641/2015/6. számú ítéletet, hogy az indítványozó nem lehetett jelen a másodfokú nyilvános ülésen, mert állítása szerint a bejelentett lakcímén, általa ismeretlen okok miatt nem kapott szabályszerű idézést a törvényszéktől, a törvényszék pedig a Be. 70. § (7) bekezdésére hivatkozással a távollétében hozta meg a jogerős ítéletet.
- [7] A támadott jogszabályi rendelkezés kimondja, hogy a tértivevénnyel feladott hivatalos iratot a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteti, ha a címzett az iratot nem vette át. A Be. hivatkozott rendelkezése az indítványozó véleménye szerint azért sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, mert anélkül tekinti a bíróság a címzettet rosszhiszeműnek, hogy bizonyossággal megállapítaná, hogy az irat tényleg kézbesítésre került-e. A bíróság csak a levélkézbesítő feljegyzése alapján állapítja meg azt, hogy a kétszeres kézbesítés megtörtént, ezáltal megfosztja a címzettet annak lehetőségétől, hogy a kézbesítő nyilatkozatát megcáfolja. A Be. hivatkozott rendelkezése a XXVIII. cikk (7) bekezdését azért sérti, mert nem biztosítja a címzett számára a jogorvoslat-hoz való jog gyakorlását, aminek előfeltétele a megfelelő értesítés.

- [8] Az indítványozó szerint azzal, hogy a bíróság a Be. 70. § (7) bekezdése alapján kézbesítettnek tekintette az idézést, megfosztotta a tisztességes eljáráshoz való jogától és jogorvoslathoz való jogától.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és 27. §-ára alapozza. Az Abtv. hivatkozott szakaszai alapján az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán, illetve az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [11] A Nyíregyházi Törvényszék ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [12] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [13] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványt.
- [14] Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott feltételeknek az alábbiak szerint csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli továbbá az alaptörvény-ellenesnek tartott jogszabályi rendelkezést, illetve a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri azok megsemmisítését, illetve részben tartalmaz indokolást is arra nézve, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés és a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [15] 3. Az indítványozó a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét alkotmányjogilag értékelhető indokolással nem támasztotta alá, az Alkotmánybíróság erre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz ezen részében az Abtv. 27. § a) pontjának, valamint az 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltaknak nem felel meg.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban az Abtv. 26. § (1) bekezdés szerinti részét vizsgálta az alkotmányjogi panaszban. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának alternatív jellegű tartalmi feltételeiként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság tartalmi követelményei alapján azt vizsgálta a jelen ügyben, hogy a Be. támadott szabályozása felveti-e annak lehetőségét, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló módon alaptörvény-ellenes, illetve hogy e szabályozás kapcsán alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről van-e szó.
- [17] A Be. hivatkozott rendelkezése az indítványozó véleménye szerint azért sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, mert anélkül tekinti a bíróság a címzettet rosszhiszeműnek, hogy bizonyossággal megállapítaná, hogy az irat tényleg kézbesítésre került-e. A bíróság csak a levélkézbesítő feljegyzése alapján állapítja meg azt, hogy a kétszeres kézbesítés megtörtént, ezáltal megfosztja a címzettet annak lehetőségétől, hogy a kézbesítő nyilatkozatát megcáfolja. A Be. hivatkozott rendelkezése a XXVIII. cikk (7) bekezdését azért sérti, mert nem biztosítja a címzett számára a jogorvoslathoz való jog gyakorlását, aminek előfeltétele a megfelelő értesítés.
- [18] Az Alkotmánybíróság a 46/2003. (X. 16.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) megállapította, hogy önmagában a kézbesítési vélelem, illetve jogkövetkezményeinek szabályozása nem alkotmányellenes, azonban a jogalkotó alkotmányellenes helyzetet idézett elő azzal a mulasztásával, hogy nem szabályozta az erre irányuló törvényekben és más jogszabályokban a hivatalos irat postai kézbesítéséhez fűződő, bírósági és más hatósági eljárásokban általánosan érvényesülő vélelem megdöntésének lehetőségét (ABH 2003, 488, 499.).
- [19] Az Abh. nyomán a jogalkotó a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló 2004. évi CXXXII. törvénnyel be is iktatta a Be. általános eljárási szabályai közé a kézbesítési vélelem megdöntésének lehetőségét. Ennek következtében a Be. 70/A. §-a tartalmazza a Be. 70. § (7) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján beállt kézbesítési vélelem megdöntésének szabályait.
- [20] A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék nem tartott tárgyalást, hanem nyilvános ülésen hozta meg a másodfokú ítéletet. A másodfokú eljárásra vonatkozó szabályok között a Be. 362. § (3) bekezdése úgy rendelkezik,

hogy a nyilvános ülést a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is meg lehet tartani, s ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges, a fellebbezés elbírálható.

- [21] A jelen ügy alapját képező büntetőeljárásban az indítványozó nem élt azzal a lehetőséggel, hogy a Be. 70/A. §-a alapján kérelmet terjesszen elő a 70. § (7) bekezdésében meghatározott kézbesítési vélelem megdöntése iránt. A Be. 70. § (7) bekezdésébe foglalt kézbesítési vélelem alkalmazása ezért önmagában nem veti fel a bírói döntés alaptörvény-ellenességének kételyét. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványnak a Be. 70. § (7) bekezdését támadó része nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti követelménynek.
- [22] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy mivel az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában, részben pedig az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek, annak befogadására nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2017. május 23.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1611/2016.

